

Využití focus groups a dotazníkových šetření při mapování postojů učitelů

Zuzana Švajgrová, Adam Čajka

2014

Kontext výzkumu

ARPOK , o.p.s.

- globální rozvojové vzdělání (GRV)
- začleňování globálních témat do škol
- dlouhodobá spolupráce s pedagogy

Critical Review

- trilaterální, evropský projekt, vedoucí organizace CVM z Itálie, partneři z Rakouska, Írska a Nizozemí
- důraz na historický kontext, propojení GRV, zeměpisu, občanské výchovy (společenských věd) a dějepisu.
- Pedagogové se vzdělávají, sdílí zkušenosti a vytváří vzdělávací lekce - globální témata v historických souvislostech
- v každé zemi proběhl v prvním roce projektu (rok 2013) **výzkum, mapující postoje a potřeby pedagogů**

Nastavení výzkumu

- Cíl výzkumu: zmapovat postoje pedagogů ke GRV a jejich potřeby v této oblasti
- Kvantitativní část – dotazníkové šetření (239 respondentů)
- Kvalitativní část – focus groups s učiteli (50 osob)
- Spolupráce s Centrem občanského vzdělávání MU (vytvoření a vyhodnocení dotazníků a dat z FGs)

Průběh - výzkumné otázky

- **Výzkumné otázky:**
- 1) Co to znamená globální rozvojové vzdělávání?
- a) Jaké jsou dle vašeho názoru cíle globálního rozvojového vzdělávání?
- 2) Co vás vede k tomu, že učíte témata globální rozvojové vzdělávání?
- a) Jaká témata globálního rozvojového vzdělávání učíte?
- 3) Jak by vypadala ideální výuka globálního rozvojového vzdělávání ve vašem podání?
- 4) Co mi brání ve výuce témat globálního rozvojového vzdělávání?
- 5) Jak by vypadal ideální výukový materiál o globálním rozvojovém vzdělávání?

Výsledky výzkumu a jejich využití

Hlavní zjištění

- Klíčový aspekt GRV - **osobní přístup a zkušenost, osobní motivace** je dominující důvod, proč učitel GRV vyučuje. Nejčastější zdroj motivace - osobní zkušenost nebo zážitek, který se váže k některému z témat GRV
- Druhým důležitým zdrojem motivace jsou cíle globálního rozvojového vzdělávání - **tolerance, zodpovědnost, kritické myšlení, vědomí souvislosti a propojenosti**
- Pro začleňování GRV do výuky jsou tedy nejdůležitější tři aspekty:
 - ✓ propojenost současného světa, souvislost mezi životním stylem ve vyspělých zemích a problémy v chudých zemích
 - ✓ solidarita s lidmi v obtížných podmínkách, ochota pomoci, tolerance
 - ✓ kritické myšlení a formování vlastních názorů

Co příště udělat jinak?

- Nastavení výzkumu a komunikace ze strany vedoucí organizace
- Po skončení výzkumu a vydání výzkumné zprávy – informace, že je třeba uchovat dotazníky pedagogů zapojených v projektu pro pozdější evaluaci – tedy další vyplnění dotazníků na konci projektu a hodnocení změn
- 1) tyto informace měly zaznít na počátku výzkumu, v průběhu nastavení výzkumných otázek a metodologie (dotazník nebyl navržen pro měření ZMĚN v postojích)
- 2) potřeba znovu vyplnit dotazníky...
- 3) jak zjistit, že změny v postojích pedagogů, pokud budou zjištěny, byly vyvolány intervencí?

Možnosti evaluace v roce 2015

- Opakované vyplnění dotazníků
- Focus group se zapojenými učiteli
- Diplomová práce – potřeby pedagogů vzhledem k výukovým materiálům převede do podoby kritérií a následně zhodnotí, zda a případně jak jsou tato kritéria ve vytvářených lekcích naplňována

Děkujeme za pozornost

**Zuzana Švajgrová a Adam
Čajka
grv(at)arpok.cz**